

27 жовтня – День автомобіліста і дорожника

Здобутки і... втрати автомобілістів

17 жовтня нинішнього року Кримська республіканська організація Всеукраїнської спілки автомобілістів відзначає своє 40-річчя. На жаль, цей своєрідний ювілей не стане таким яскравим святом, як у минулі роки. Основна причина криється у відсутності необхідної підтримки держави.

Юрій МЕНЬШИКОВ,
член президії республіканської
ради КРО ВСА,
заслужений журналіст АРК

26

Так ми починали...

Створення 16 квітня 1974 року Всеукраїнської спілки автомобілістів (ВСА) було зумовлене життєвою потребою. Стрімко зростала автомобілізація населення, і, на жаль, водночас спостерігалось щорічне зростання аварійності. Якщо, скажімо, в 1970 році в Україні було зареєстровано 8 тисяч 190 дорожньо-транспортних пригод, що сталися з вини водіїв особистого транспорту, то вже в 1975-му – понад 16 тисяч. Особливе занепокоєння викликало різке зростання тяжких наслідків аварій – кількості загиблих і поранених, зокрема дитячий дорожньо-транспортний травматизм.

На організацію Спілки автомобілістів статутом і прийнятою пізніше Державною програмою з безпеки дорожнього руху покладалася тісна взаємодія з ДАІ у вирішенні завдань профілактичної роботи, з виховання відповідальності й дисципліни, удосконалювання водійських навичок у власників транспортних засобів.

Уже через три роки, на 1 листопада 1976 року, у Криму було створено 590 первинних, 25 міських і районних організацій, що об'єднували понад 28 тисяч членів товариства. За всебічної державної підтримки та допомоги місцевих органів влади створювалася матеріально-технічна база, збільшувалися обсяги надаваних послуг. На той час було сформовано 13 автокооперативів (ГБК). Членам товариства видано 4,5 тисячі комплектів дефіцитної тоді колісної гуми. Почала розвиватися мережа автостоянок.

На початок 1978 року товариством було побудовано 6 автостоянок у Сімферополі, Євпаторії, Ялті.

У лютому 1975 року в Сімферополі було створено автошколу товариства. Підготовка водіїв починалася з одного навчального класу. У 1976 році такі навчальні класи, що являли собою філії автошколи, працювали при Білогірській, Джанкойській, Євпаторійській, Керченській, Бахчисарайській, Феодосійській, Сімферопольській та Ялтинській міськрайрадах.

Відновлювали позиції

Перехід до ринкових відносин призвів до втрати багатьох налагоджених механізмів у вирішенні статутних завдань. Не забезпечувалися колишні пільги членства у Спілці автомобілістів. Автовласники почали залишати ВСА, зупинилося будівництво автостоянок, зменшилися масштаби підготовки водіїв. У цей період економічного хаосу, розвалу та роздрібнення організації, шукаючи самостійні шляхи виживання, ГБК з власної ініціативи виключили зі Статуту кооперативів членство у Спілці автомобілістів. Як наслідок понад 50 тисяч власників індивідуального транспорту – членів ГБК залишилися сам на

сам зі своїми проблемами, не охоплені профілактичними заходами з безпеки дорожнього руху (БДР).

На IX звітно-виборній конференції, що відбулася 18 квітня 2000 року, головою Кримської республіканської організації Всеукраїнської спілки автомобілістів (КРО ВСА) було обрано генерал-майора міліції в запасі Олександра Плюту, автомобіліста за покликанням, який очолював свого часу УДАІ Криму, а згодом і кримську міліцію, обіймаючи посаду міністра. Попри всі негативні аспекти перебудовного процесу, коли руйнувалася налагоджена система, йому з командою однодумців (здебільшого це ветерани ДАІ) вдалося відновити багато втрачених позицій КРО ВСА, зміцнити її авторитет. Була переглянута управлінська структура республіканської ради КРО ВСА. Уже за перші два роки керівництва вдалося відновити партнерські відносини з ДАІ, державними й громадськими організаціями, роботу понад десяти організацій, що раніше розпалися. Зміцненню авторитету організації значною мірою сприяла її участь у роботі комісії з БДР при Раді Міністрів АРК.

Утілювалися в життя спільні з УДАІ комплексні плани із запобігання аварійності, проходилися агітаційні автопробіги та змагання автомобілістів, конкурси на найкраще висвітлення питань БДР у засобах масової інформації. Школам надавалася всебічна допомога із запобігання дитячому дорожньо-транспортному травматизму. Була налагоджена система профілактичного впливу на водіїв особистого транспорту на автостоянках і в кооперативних гаражах, де за узгодженням із ДАІ відповідно із загальними графіками проводилися держтехогляди транспортних засобів. Діяв талон громадського попередження.

Конкретними кроками щодо співпраці з ДАІ стала участь КРО ВСА в проведенні всеукраїнських місячників з БДР, операціях «Пішохід», «Автобус», «Чисте повітря». Але особливу увагу Спілка автомобілістів разом із ДАІ приділяє запобігання дитячого дорожнього травматизму, беручи участь у щорічних рейдах «Увага! Діти на дорожі!». Жодний захід, жодна профілактична акція серед юних громадян не проходить без активної участі членів Спілки автомобілістів. Щорічно КРО ВСА виступає спонсором республіканських і всеукраїнських змагань юних інспекторів руху й КВК-ЮІР, які проводяться в Євпаторії та Міжнародному дитячому центрі «Артек».

У день 35-річчя Всеукраїнської спілки автомобілістів Центральною радою ВСА й кримська преса відзначили успіхи КРО ВСА за 9 років, протягом яких організацією керує О. Плюта. За цей період зросла з 10 до 19 тисяч кількість її членів. Капітально відремонтовано будинки центрального офісу, викуплено будинок автошколи КРО ВСА вартістю 1 200 000 гривень. Мебльовано й оснащено

комп'ютерами, сучасною оргтехнікою кабінети. Оновлено автомобільний парк Сімферопольської та Євпаторійської автошкол, комп'ютеризовано навчальний процес.

Із лютого 2003 року налагоджено випуск газети Кримської ради ВСА «Союз автомобилистів». Вона стала рупором боротьби за безпеку дорожнього руху, узагальнюючи досвід цієї роботи, регулярно публікуючи матеріали та зведення ДАІ під рубрикою «Дорога не прощає помилок!».

Завдяки комплексу виховних заходів для власників індивідуального транспорту значно знизилася кількість ДТП.

Готуємо автомобілістів

Дванадцять років тому за рекомендацією Олександра Плюти рішенням Центральної ради ВСА директором автошколи КРО ВСА призначено полковника міліції у відставці Валерія Журавльова, котрий пройшов неабияку школу господарювання та роботи з людьми в ДАІ.

Допомога й підтримка керівництва КРО ВСА дали автошколі змогу за цей час посісти провідне місце в Криму й Україні за кількістю та якістю підготовки водіїв.

— З першого мого дня на посаді директора ми разом намітили програму дій, що допомогла школі отримати друге дихання, — згадує сьогодні Валерій Іванович.

Новий керівник передовсім зберіг професійне ядро викладацького складу, майстрів практичного навчання, переконав їх, що в умовах жорсткої конкуренції потрібно змінити ставлення до справи, працювати по-новому. Природно, що нікого не влаштував слабкий приплив курсантів, залишала бажати кращого якість підготовки водіїв: на адресу школи нерідко надходили приписи по лінії МРЕВ ДАІ про недоліки. Почали з того, що організували роботу комісії з приймання внутрішніх іспитів в учнів. Будучи головою комісії, В. Журавльов проявив себе на іспитах не як директор, а як колишній працівник ДАІ, максимально орієнтуючи тих, хто завтра сяде за кермо вже без інструктора, у ситуаціях, що виникають на дорозі. Крім того, почали проводити щомісячні заняття з викладачами та інструкторами в усіх філіях автошколи КРО ВСА. Результати не забарилися. Понад 90 відсотків слухачів почали складати іспити в МРЕВ з першого відвідування. Значною мірою цьому сприяла комп'ютеризація навчального процесу. Стабілізувалася робота філій автошколи. У 2010 році автошкола пройшла акредитацію в Департаменті ДАІ МВС України, а в травні 2012 року — чергову атестацію Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, підтвердивши, що рівень підготовки водіїв транспортних засобів категорії «В» відповідає державним стандартам.

Вирішено питання про збільшення ліцензованого обсягу випуску водіїв, цілковито оновлено навчальний автопарк. У цьому знов-таки неабияк допомогли республіканська рада КРО ВСА, її голова О. Плюта, надавши безвідсоткові кредити для придбання навчального автотранспорту. Нині з-поміж десятка автошкіл ТСОУ та автонавчального комбінату за кількістю підготовлених водіїв ми міцно посідаємо провідне місце. Якщо, скажімо, п'ять років тому в Сімферопольській філії автошколи щорік випускали 120 водіїв, то тепер — понад 300.

— Минулого року автошкола та її філії підготували 780 водіїв, — продовжує Валерій Іванович. — Тепер наші випускники одержують не просто «любительський» документ, а професійні права водія й можуть працювати за фахом.

— 1 лютого нинішнього року автошкола відзначила 38-річчя від дня заснування. За ці роки підготовлено понад 80 тисяч водіїв транспортних засобів категорії «А» та «В». Ми зміцнили матеріальну базу, оновили навчальне обладнання школи, меблі, створили комп'ютерні класи, — з гордістю констатує В. Журавльов.

В автошколи КРО ВСА найкращий, мабуть, не тільки в Криму автодром площею 6 175 кв. м. Цей навчальний полігон вкритий асфальтом і має відповідне до програми підготовки водіїв обладнання. Розташований він у

межах міста, що дуже важливо для економії часу учнів. Автодром став ареною проведення міських і республіканських змагань автомобілістів. У порядку шефства автошкола надає його для тренувань юним картингістам Сімферополя, виховує надійну зміну автомобілістів.

І ми стали пасинками

У «Вічі» було опубліковано матеріал «Спілка автомобілістів не повинна бути пасинком». Порушені в ньому проблеми цілком проектується на Кримську організацію ВСА. З прикрістю доводиться констатувати, що Всеукраїнська спілка автомобілістів, як і багато інших громадських організацій, не має належної підтримки від держави і в центрі, і на місцях.

Останніми роками нашу громадську організацію не раз піддавали різним перевіркам з метою ревізувати її права. Рішеннями Сімферопольського міськвиконкому в КРО ВСА вилучено й передано під забудову різним компаніям земельні ділянки, що використовуються під автостоянки. Робилися спроби забрати й ділянку автодрому Сімферопольської автошколи. Євпаторійську автошколу безцеремонно виселили з приміщення на вулиці Некрасова, яке вона орендувала понад 20 років, вклавши значні кошти в ремонт будинку та прилеглі території.

Якщо на початку звітної п'ятирічки ще стабільно діяли міські та районні організації у 18 регіонах, де голови мали можливість працювати при відділеннях ДАІ або МРЕВ, то сьогодні таких одиниць. Після безуспішних спроб налагодити взаємодію з ДАІ на місцях вимушено ліквідовані організації майже в усіх містах і районах Криму. Незатребуваними залишаються можливості добровільних народних дружин із забезпечення безпеки руху. Припинили існування комісії з БДР при Радміні АРК і ДАІ. Не потрібна більше допомога міськрайорганізації Спілки автомобілістів у проведенні держтехогляду.

Протягом багатьох років організація займалася оформленням висновків на саморобні транспортні прицепи. Але ці функції було передано Інституту МВС з безпеки руху в Києві. Безперечно, всі ці втрати не могли не позначитися на затребуваності організації.

Рада, президія організації, з огляду на рейдерські тенденції захоплення земельних ділянок автостоянок, ухвалили рішення про максимальне вкладання коштів у розвиток автомобільних шкіл, зміцнення їхньої матеріальної бази, як перспективніший напрям.

В епоху швидкостей, на жаль, кількість дорожньо-транспортних пригод, а також їхніх жертв щорік зростає. За цією, інакше не назвеш, убивчою статистикою — людські долі й горе. Тільки за 8 місяців нинішнього року, за даними УДАІ, у Криму зареєстровано 4834 ДТП — на 131 аварію більше, ніж за аналогічний період торік. У результаті загинуло 169 осіб, 1336 дістали поранення різної тяжкості.

Аналізуючи причини всезростаючої кількості дорожньо-транспортних пригод, загибелі та каліцтв потерпілих, доходиш висновку, що головними з них є недотримання водіяма Правил дорожнього руху та основ безпечного керування транспортними засобами, їхня низька професійна підготовка.

Це свідчить про необхідність підвищення якості підготовки водіїв у навчальних закладах, їхньої відповідальності за порушення ПДР. У цьому зв'язку важко пояснити появу Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типової навчальної програми підготовки та перепідготовки водіїв транспортних засобів» від 2 березня 2010 року, відповідно до якої кількість навчальних годин для водіїв категорії «В» скорочено до 140. Цього дуже мало для того, щоб справді навчити людину водіння.

А у зв'язку зі значним збільшенням кількості випадків дитячого дорожньо-транспортного травматизму в Криму з усією гостротою постає питання про повернення в навчальні програми шкіл вивчення Правил дорожнього руху.